

Izhaja vsak de-
lavnik popoldne

NOVIČAS

Uredništvo in upravnštvo v Ku-
ptarjevi ulici št. 6 — Telefon
uredništva št. 50 — Telefon
— upravnštva št. 328 —CENE PO POŠTI:
za četrta leta K 36—
za en mesec K 12—CENE PO POŠTI:
za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10— DELAVSKI LIST POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN.

Svarimo!

Dogodki na Mažarskem se zelo po-
ostrujejo. Stojimo pred možnostjo, da se v
par dneh razvnamejo na vseh mejah Ogr-
ske krvavi boji. Mala ententa je povečala
svoj pritisk na Horthyjevo vlado in ji sta-
vila zelo ostre, določne in težke zahteve.

Na prvi pogled se zdijo vsi ti ukrepi
Češkoslovaške, Jugoslavije in Rumunije nez-
razumljivi. Cemu tako rezek, tako odločen
ultimat Ogrski, ko je vendar Horthy sam
zgrabil za orožje proti gospodu Karlu, ko
je sam uničil njegovo vojsko in ujel
Habsburžana z njegovo ženo? Ali ne za-
dostuje, da smo varni pred habsburško ne-
varnostjo? Kar hočemo, je pač le to, da
našo državo obvarujemo pred vnanjimi
napadi in ji omogočimo brezpogojno svob-
odo življenja. Naša najvišja dobrina je
ujedinjenje in to skupno premoženje mora-
mo braniti z naporom vseh sil.

Vendar moramo pri vsem tem pri-
znati, da je Horthy, ta glavar monarhistov,
porazil Karla ne toliko iz svojih nagibov
in svojega prepričanja, kolikor radi od-
ločne voje velike in male entente. Karl
ni bil porazen po tisti vojski Horthyjevih
vojakov, ki so ga ujeli, temveč ga je po-
razil Masarykov dekret o mobilizaciji in
pomikajoča se vojska Jugoslovancev. Hor-
thy je stal pred izbiro: gospoda Karla bo-
do porazili in vjeli Ceni in Jugoslovani,
prodirajoči proti Budimpešti, ali pa ga
moram vjeti in poraziti jaz sam. Če ga jaz
ne vjamem, zasedejo Ogrsko tuje vojske.

S tem pride v nevarnost cel obstoječi
vladni sistem in zruši se v prah ves ustroj
ogrsko protirevolucije. Interes monarhi-
stične protirevolucije je zahteval, da je
Horthy pognal Karla. Pristaši Karla so
nositelji ene oblike reakcije, Horthyjeva
vlada nositeljica druge oblike ene in iste
reakcije. Razlika je le v tem, da je en-
tenta Horthyjevo odliko tpejala, da jo je
celo podpirala in ščitila, dotim se habs-
burška protirevolucija ne da spraviti v
nov politični red Srednje Evrope. Ko se
je hotel vnesti Karl na ogrski prestol in
povzdigniti s tem do veljave vso odprav-
ljeno grofovsko in dvorno aristokracijo, je
spravil v največjo nevarnost oblast ostalih
kapitalističnih, castniških, plemiskih, pro-
torevolucionarcev, ki imajo danes v rokah
ogrsko državo. Da se reši monarhistična
misel, je bilo potreba poraziti monarha in
prehiteti tako mali sporazum, ki se je že
pripravljaval na prodiranje. Sicer bi se bila
vzdignila na Ogrskem demokratična re-
publika in Horthyja bi bilo konec.

S tem, da je tedaj Horthy ujel kralja,
je napravil, kar je moral napraviti.
Vsak pameten monarhist in protirevolu-
cionar bi moral isto napraviti.

Tega tedaj Horthy ni storil iz prin-
cipa, marveč pod pritiskom velike in male
entente. Horthyjev sistem nam ni simpa-
tičen in je naši državi neprijazen, da, so-
vražen. Vendar se nam zdi, da se ta ma-
žarska nevarnost ne sme pretiravati. Naša
država je dovolj močna, da se ji ni treba
bati agitacije mažarskih agentov. Naj bi se
naši politiki in državniki zavedali, da je
najnevarnejši protidržavni element tisti,
ki državo slabo in nesrečno upravlja. Do-
slej sta velika in mala ententa brez pre-
livanja krvi dosegli na Mažarskem velike
uspehe. Zato se nam dozdeva, da je tako
treba postopati še dalje, da se varnost na-
še države popolnoma zagotovi. Te dni se
ima pa pričeti vojaška akcija proti Mažar-
ski. In tukaj smatramo za svojo dolžnost,
da damo naši vladi odločen opomin. Zave-
da naj se, da je vojna v očeh našega ljud-
stva največje zlo, najtežja nesreča, ki jo
pozna človeška družba. Vojnega gorja je
naše ljudstvo do grla sito. Ljudstvo hoče
mir, ljudstvo sovraži iz bistva svoje duše
prelivanje krvi. Zato naj pazi vlada, da ne
stori nepremišljenih korakov. Gorje, če se
spremeni obramba našega ujedinjenja v
vojno pustolovščino, ki nas pogreze v še
hujše in še bolj usodne zadrege. Italija se
vede sumljivo, Italija nam stoji nevoljno
za hrbtom. Velika ententa se obnaša dvo-
umno. Če bi se vlada brez razsodka in
preudarka, brez ozira na mednarodni po-
ložaj spustila v krvavi metež, bi stala lah-
ko država Srbov, Hrvatov in Slovencev
čez noč v največjih zadregah in polna
mera gorja bi se razlila čez naše ljudstvo.
Svarimo vlado pravočasno pred lahko-
mišljenimi pustolovščinami.

Proti Mažarski.

MALA IN VELIKA ENTENTA SLOŽNI.

Begrad, 28. oktobra. Včeraj popoldne
se je vršila seja načelnikov parlamentar-
nih klubov, na kateri so bili zastopani vsi
klubi. Namestnik ministrskega predsednika
dr. Trifković je poročal o zunanjem po-
ložaju in z ozirom na Mažarsko zagotovil,
da so vse tri države male entente popolno-
ma složne. Istotako vlada v vseh vpraša-
njih, ki tičejo Ogrske, popolno soglasje
med malo in veliko entento.

ULTIMAT SE ŠE NI IZVRŠIL.

Belgrad, 28. oktobra. Ultimata Mažarski
se še ni odposlal in še ni končno določeno
njegovo besedilo. Na vsak način se bo
zahtevala internacija Karla in odpoved na
prestol; dalje rešitev pretendentskega
vprašanja na Mažarskem in razorožitev
pod nadzorstvom male entente. — Vest,
da je naš poslanik že zapustil Budimpešto,
ni resnična. Poslanik je včeraj poslal poro-
čilo, glasom katerega je Horthy gospodar
položaja.

Budimpešta, 27. oktobra. (Ogrski do-
pisni urad.) S pristojnega mesta se izjavlja,
da mažarska vlada do danes še ni prejela
nobenega ultimatumu.

VESTI O DEMARSI VELIKE ENTENTE NERESNICNE.

Praga, 27. oktobra. Tukajšnji diplomati
zatrjujejo, da so vse vesti o protestu velike
entente proti odredbam male entente ne-
osnovane. Mala ententa pojde po določeni
poti brezobzirno do konca.

KARLOVA INTERNACIJA.

Belgrad, 27. oktobra. Na današnji mi-
nistrski seji je namestnik ministrskega
predsednika dr. Trifković poročal, da je
zahteval od velike entente, naj končno-

Mobilizacija na Bol- garskem.

Dunaj, 27. okt. Tukajšnji listi poro-
čajo, da je bolgarska vlada odredila mo-
bilizacijo.

ALANDSKA KONVENCIJA.

Stockholm, 27. okt. Danes je bila ob-
javljena alandska konvencija. Po nji se za-
vezuje Finska, da alandskih otokov ne bo
utrdila ter da ne bo obranila ali na novo
zgradila nikakršnih naprav za vojaške ope-
racije.

MEDNARODNA DELOVNA KONFE- RENCA.

Zeneva, 27. okt. Na tretji seji medna-
rodne delovne konference so razpravljali
o vprašanjih pristojnosti in oportunitete.
Konferenca je izjavila, da se smatra kot
pristojno za razpravo teh vprašanj. Po dalj-

Škopuh.

Spisal Henrik Conscience — prevel M. J.
(Dalje.)

Vana je pogledala svojo mater z vri-
skajočimi očmi.

»Glej, Vana,« je nadaljevala žena,
»tvoj oče je bil le priprost kmetijski sin, de-
te ubožnih seljakov, kar smo tudi mi; a ve-
ruj mi, vendar je bilo nekaj več v njem; in
tak je najbrže tudi naš nesrečni Bart.«

Deklica je zamišljena zmajala z glavo
in se sanjavo ozrla v tla.

Čez nekaj trenutkov pa je spet pogle-
dala kvizku in dejala:

»Čudno, kako more človek zboleli, če
ljubi koga — le da ima razdražene živce.
Jaz temu ne verujem. Naš umrli oče je bil,
ljuba mati, vendar istega stanu in iz raz-
mer kot ti. To je že še šlo. Bart in Cecilija
sta si pa v tem pogledu čisto različna: to se
ne bo dobro skončalo. Zato bi si moral vse
take misli izbiti iz glave.«

Medtem se je stara žena udala tihemu
premišljevanju. Nič več ni poslušala Vani-
nih besed, temveč je potrto upirala oči v
tla. Po hipnem premolku je zavzdihnila,
kot da govori sama s seboj: »Kot mučenik
trpi! Kaet mu je včeraj nekaj povedala, kar
mu je izvabilo ogenj v očeh. Toda zraven
mu je tudi nekaj pristavila, kar ga je stra-

veljavno določi kraj za internacijo kralja
Karla.

Pariz, 27. oktobra. Glasom »Petit
Journal« sta Horthy in Bethlen izjavila,
da mažarska ustava ne dovoljuje izročitve
kralja Karla v svrhu internacije.

NADZORSTVO NAD KARLOM.

LDU Budimpešta, 27. oktobra. Iz Ti-
hanyja poročajo: Angliški podpolkovnik
Selby, italijanski polkovnik Auzzoni in
francoski polkovnik Hineux so danes pri-
šli semkaj, da se osebno prepričajo o na-
zvočnosti kralja Karla.

ODREDBE OGRSKE VLADE.

Budimpešta, 27. oktobra. Pod pred-
sedstvom ministrskega predsednika grofa
Bethlena je imel ministrski svet danes se-
jo. Baval se je z zunanjepolitičnim polo-
žajem in z rešitvijo vprašanj, ki so se po-
javila zaradi povratka kralja. Ministrski
svet je soglasno storil sklepe o potrebnih
korakih.

ITALIJSKO STALISČE.

Praga, 27. oktobra. Tukajšnji italijan-
ski poslanik je izjavil uredniku »Prager
Presse«, da namerava Italija zahtevati k
večjemu začasno internacijo Karla, nika-
kor pa ne stalne. Glede Mažarske je rekel,
da bo izgubila vse ugodnosti beneške kon-
ference, ako se izkaže, da je bila na puču
soudeležena.

AVSTRIJSKA NEVTRALITETA.

Praga, 27. oktobra. Ministrskega pred-
sednika dr. Beneša je obiskal avstrijski
poslanik dr. Mayer. Beneš je zagotovil, da
se bo v slučaju kakega nastopa proti Ma-
žarski avstrijska nevtraliteta strogo varo-
vala.

ODREDBE NA SLOVAŠKEM.

Praga, 27. oktobra. Vlada je na Slova-
škem proglasila preki sod.

ši debati se je glasovalo o resoluciji, ki so
jo predložili Mahaim (delegat belgijske
vlade), Baldedi (delegat italijanskega de-
lavstva) in Jouhaux (delegat francoskega
delavstva). Resolucija veli: Konferenca se
smatra kot pristojno za obravnavanje de-
lavskih pogojev za poljedelstvo in sklene,
da se pretresajo vprašanja o ureditvi de-
lovnega časa, o pobijanju brezposelnosti
in njenih posledic ter vprašanje o varstvu
žene in otrok pri poljedelstvu. Fontaine
(Francija) je protestiral proti zaključku ob-
ravnavanja, ker zastopniki Francije ne mo-
rejo označiti svoje stališča. Resolucija je
bila potem sprejeta s 54 proti 20 glasovom.

ZAHTEVA ŠVICARSKIH SOCIALISTOV.

Bern, 27. okt. Upravno vodstvo švi-
carske socialnodemokratske stranke zah-
teva v pozivu najstrožje nadzorstvo vseh
oseb, ki uživajo v Švici azilno pravo in ki
kot člani visokih političnih krogov zbuja-
jo bojazen, da bi mogli zlorabiti azilno pravo
kakor kralj Karel.

no razdražilo. Poslednjo noč je v spanju
sam s seboj govoril, jokal, vzdihoval... vsa
trepetajoča sem ga poslušala in pazila na
vsak njegov dih. Danes jutraj je bil še po-
trtejši in bledejši kot včeraj. Roke se mu
mrzlično tresejo in oči ima zmedene! —
Ah, moj ubogi, ubogi Bart, moj nesrečni
otrok...

V tem trenutku je stopil Bart skozi
vrata v ozadju, nesoč v roki grablje, in je
takoj obstal, ko je začel materino govorje-
nje, zroč jokajoči ženi nekaj časa v oči. Na-
to je pristopil počasi k njej, jo poljubil na
čelo, se razjokal in rekel s sladkim, skoro
neslišnim glasom:

»Uboga, ljuba mati, ah, odpusti mi, jaz
ne morem prav nič zato!«

Po teh besedah se je obrnil in odšel
ven s sklonjeno glavo in z rokami na obra-
zu.

Čeprav je zunaj vriskalo solnce, čeprav
je bila vsa narava v prazničnem radovanju
— Bart je bil vseeno potr, uklonjen, zam-
išljen. Brezčutno in kakor senca je oma-
haval po stezici, podoben starcu, ki ga je
sklonilo breme težkih let. Človek, ki bi ga
tako ugledal, bi mislil, da išče po travi ka-
ko izgubljeno stvar.

Od časa do časa je obstal, zamrmral
sam s seboj, odtrgal list od tega ali onega
grma, ga strl v dlaneh in odšel spet dalje,

Ljubljanski občinski svet.

Včeraj ob 5. uri popoldne je otvoril
prvo redno sejo novega občinskega sveta
novi župan dr. Perič s kratkim nagovorom.
Konstatiral je sklepčnost in prišel na dnevni
red. Navzoči so bili vsi občinski sveto-
valci, izvzemši 3: Melik, Marn in Pirc, od
katerih se je radi boleznih opravičil edini
Pirc. Župan je naznanil, da se je mandatu
odpovedal obč. svetnik Urbancič (NSS) ter
naznanil, da pride na njegovo mesto g. Ri-
ko Jug. Ker je dalje odložil podžupansko
funkcijo g. Ambrožič (NSS), je treba voliti
novega podžupana. Za skrutinatorja je žu-
pan imenoval obč. svetovalca Adami-
ča (SKS) in Ambrožiča (NSS). Oddanih je
bilo 39 glasovnic, med njimi 17 praznih.
22 glasovnic se je glasilo na ime Riko
Jug, ki je bil izvoljen za podžupana in je
to mesto sprejel.

Nato se je sklenilo, da se vrše seje
vsak 1. in 3. torek ob 5. uri popoldne.

Pred volitvami v odseke se je razvila
daljša razprava o predlogu dr. Stanov-
nika (SLS), ki je predlagal, naj bi se šte-
vilo članov v odsekih zvišalo na 10 (mesto
9), da dobi tako SLS v teh odsekih po tri
člane mesto dva, kar je premalo. Seja je
bila na to prekinjena, da so se načelniki
klubov dogovorili glede tega in sklenili,
da se SLS prepusti v zdravstvenem odse-
ku troje članov, nakar je dr. Stanovnik v
seji umaknil svoj predlog.

Nato so se vršile volitve v odseke:
Magistratni gremij: Dr. Stanov-
nik, Kremžar (SLS), dr. Triller,
dr. Ravnihar, dr. Puc, Franchetti (JDS),
Ivan Tavčar in Riko Jug (NSS), Koc-
mur (JSDS).

Personalno-pravni odsek: Jeglič,
dr. Stanovnik (SLS), dr. Triller, prof.
Breznik, dr. Puc, dr. Ravnihar (JDS, dr.
Jamar, Tavčar (NSS), Kocmur (JSDS).

Finančni odsek: Pirc, Orehek (S.
L. S.), dr. Pestotnik, Rozman, Frelih, dr.
Triller (JDS), Jug, Ambrožič (NSS), Koc-
mur (JSDS).

Stavni odsek: Ogrin, Pezdir (S.
L. S.), Turnšek, Frelih, dr. Tičar, Turk (J.
D. S.), Rupnik, Babnik (NSS), Kocjan (J.
S. D. S.).

Šolski odsek: Dr. Stanovnik, Je-
glič (SLS), Breznik, Črnagoj, dr. Tičar,
Dežman (JDS), Ambrožič, dr. Jamar (NSS)
Kralj (JSDS).

Obrotni odsek: Ogrin, Srebot (SLS)
Franchetti, Bajželj, Jelačin, Benkovič (JDS)
Malgaj, Babnik (NSS), Kocjan (JSDS).

Ubojni odsek: Kremžar, Bur-
keljč (SLS), Marn, Frelih, Dežman, Roz-
man (JDS), Žorko, Rupnik (NSS), Kocmur
(JSDS).

Policijsko-zdravstveni odsek: Pezdir,
Adamič, Pirc (SLS), Marn, Turk, dr.
Tičar, Rozman (JDS), Rupnik (NSS), Koc-
jan (JSDS).

še mračnejši in otožnejši kot popreje; ali
pa je kot pozabljen strmel na čebljajočo
pokrajino, ki so jo ozivljali črčki, metulji
in nešteto drugih malih živalic; ali pa je
brez misli utrgal zdaj to, zdaj ono evetko
in se sanjavo zamislil v brezskrbno pope-
vanje ptičkov, ki so si po vejah medseboj-
no prikimali in odkimali ter skakljaje
oblili od solčnih valov.

»Kaj mu je vse to govorilo — morda
še vedel ni; vseeno pa ga je močno prevze-
lo in ga potopilo v globoko sanjarenje, do-
kter se ni spet zbudil in znova počasi na-
daljeval svojo samotno pot.

Nenadoma — kot da je ustrelila naj
vsemočna misel — je zadržal svoje korake
in je, oziraje se na svojo stezico, ves mra-
čen zamrmral:

»Ah, uboga Cecilija, od včeraj vem,
koliko trpiš. Torej tepejo te, behajo, muči-
jo, preganjajo? Ti umiraš od bolesti in gro-
ze? In vendar me ljubiš! O, kako taka bo-
lest oslabuje, uničuje! Brez moči sem, brez
poguma! Nič več ne vem, kaj naj storim.
Trepetam, slabo mi postaja, misli se mi
opotekajo, ah, bolan sem, da bi umrl...«

Bolesten smeh mu je šinil v blede li-
ca. »Bolani? Bolani?« je vzkljnil. »Da, je
skrivaj svojo otrplost! Toda če bi imel tudi
pogum in moč — kaj naj bi storil? Ona naj
umre — ona, ki me tako ljubi? Ali bi ne

Aprovizijski odsek: Kremžar, Orehek (SLS), Jelačin, Rozman, Benkovič, Bajželj (JDS), Tavčar, Rupnik (NSS), Kralj (JSDS).

Upravni odbor za vodovod, elektranjo in plinarstvo: Ogrin, Orehek (SLS), Turnšek, dr. Pestotnik, dr. Triller, Bajželj (JDS), Rupnik, Babnik (NSS), Kocjan (J. S. D. S.).

Mestne vožnje: Pirc, Srebot (SLS) Rozman, Marn, Dežman, Turk (JDS), Jug, Zorko (NSS), Komac (JSDS).

Klavnica: Srebot (SLS), dr. Tičar (JDS), Malgaj (NSS).

Zastavljalnica: Adamič (SLS), Franchetti, Rozman (JDS), Ambrožič (NSS) Kralj (JSDS).

Dohodarstveni urad: Jeglič (SLS), dr. Pestotnik, Praprotnik (JDS), Ambrožič (NSS).

Pogrebni zavod: Adamič, (SLS), Praprotnik, Franchetti (JDS), Malgaj (NSS), Kocmur (JSDS).

Disciplinarna komisija: dr. Stanovnik (SLS), dr. Puc, dr. Pestotnik (JDS), Jug (NSS), Kocmur (JSDS).

Kvalifikacijska komisija: Ivan Tavčar (NSS).

Ker je dr. Triller v imenu JDS izjavil, da ne reflektira njegova stranka na nobeno predsedstvo v odsekih, so po kratkem posvetovanju načelniki klubov večine sklenili, da predsednike naznanijo županu tekem jutrišnjega dneva.

Nato je župan zaključil prvo sejo.

Politični dogodki.

Proti centralističnim nakanam. Radi vesti, da nameravajo Belokrajno odcepiti od ostale Slovenije in jo podrediti pod upravo Karlovca, je občinski svet mesta Črnomelj sklenil, da pozove vse belokranjske občine, da najenergičneje protestirajo proti temu. V spomenici se navaja, da belokranjsko ljudstvo, ki že od nekdaj gravitira v kulturnem in gospodarskem oziru proti Novemu mestu in Ljubljani, nikakor ni voljno podrediti se hrvaški upravi. Naprošajo se vsi poslanci, da se zavzemajo zato, da ostane Belokrajna del Slovenije.

Po turško. Subotiški »Neven« je bil očital bakemu velikemu županu L. Bugarskemu neke nečednosti. Bugarski se je obrnil na posl. Blaška Rajčiča, da bi posredoval v uredništvu »Nevena«, da bi se stvar popravila. Poslanec se pa v to afero ni hotel mešati in »Neven« je prinesel nov napad na Bugarskega. Sedaj je Bugarski pisal poslancu Rajčiču, ki s celo stvarjo nima ničesar opraviti, ogorčeno pismo, v katerem mu naznanja, da je od tega dne dalje ustavil vsako akcijo, katero je bil na posredovanje posl. Rajčiča zapolnel v svrhu, da se popravijo neke krivice, ki so se zgodile v Somboru. Poslanec Rajčič objavlja to pismo v »Nevenu« kot zgled, kako spoštujejo svoje službene dolžnosti najvišji uradniki oblasti. Veliki župan priznava, da so se krivice zgodile, uvedel je že tudi akcijo, da se popravijo, sedaj je pa osebno užaljen, sedaj pa nič — krivice naj ostanejo nepopravljane! Ako tako ravnajo glave, kako šele nižji!

Mestni glavar potvoril uradni zapisnik. Iz subotiškega »Nevena« posnemamo: V Senti so aretirali nekega delavca in njegovo ženo, ker sta bila osumljena komunizma. Ženo so zaslišali preko tol-

bilo to zame nesramno, če to dopustim, ne-popravljen zločin? Toda kaj potem? Ali naj njega, tega hudiča, Tisa — umorim? ...

Ob tem vprašanju se je v groznici zdrzil, kot da ga je pičila kača. Iz prsi se mu je izvil zamolkel krik gnusa in groze in v vseprešinjajočim glasom je kriknil:

»Ah, tam gori je Bog! Moja sreča... moja mati! ... Ne ... ne: raje se upognem, raje poginem od bolesti in nosim svoj teži križ tiho, brez vzdihovanja do groba! In zlomljeno je štopal spet dalje, prijemajoč se za čelo, kot da se boji, da mu izstopi burno valovanje krvi.

Ko je mladenič tako zapuščen blodil med grmičevjem in bodičevjem in se v tej smeri vedno bolj in bolj bližal samostanskemu dvorcu, ne da bi ga zamogel videti in ne svojevoljno, se je odigravalo v skopuhovi hiši nekaj še groznejšega, česar Bart še misliti ne bi mogel.

Vrata samotnega bivališča so se odprla. Na pragu se je pojavilo blede in izsušeno dekle, ki je nesla v eni roki zavoj, z drugo pa si je pokrivala oči.

Neki mož, ki mu je zločinski nasmeh še bolj popačil že itak spačeni obraz, jo je divje sunil v hrbet, dokler se ni revica od praga par korakov oddaljila.

mača, ker zna samo nemško. Zaslišavanje je vodil mestni načelnik. Ko je kmalu nato došel iz Belgrada višji uradnik zaradi nadzorstva, je dognal, da je bil zapisnik o zaslišanju dotične delavske žene potvoren. Zapisnik je navajal ženo izpoved, da se je njen mož res pečal s komunizmom, do čim žena tega nikdar ni izjavila.

Dnevni dogodki.

Osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani je poštine in vpisnine (priporočnine) prost. Uradno se je naznanilo, da je Osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani podrejen ministru za trgovino in industrijo, da je torej državna ustanova. Njegova korespondenca z državnimi uradi in s podrejenimi čipkarskimi tečaji in šolami za žensko domačo obrt v Sloveniji je potemtakem poštine in vpisnine prosta.

Izplačevanje in podaljševanje zopet v plačilo dospelih 6%-nih državnih bonov v kronah in dinarjih se, kakor nam poroča delegacija ministrstva financ, prične s 1. novembrom t. l. in se vrši za Slovenijo edino le pri finančni deželni blagajni v Ljubljani. Podrobnosti so razvidne iz razglasa delegacije št. 4195/Val, ki je objavljen v Uradnem listu. Za bone se lahko zahteva izplačilo, lahko pa se tudi dajo podaljšati. V poslednjem primeru se izplačajo 6%-ne anticipativne obresti od dneva prezentacije za daljnih 6 mesecev.

Bivše salezijanske gojence prisrčno pozdravlja in prosi njihove sedanje naslove v svrhu vabila k sestanku Al. Val. Kovačič, duhovnik sal. družbe, sedaj na Rakovniku v Ljubljani.

Najemniki Slovenije pozor! V sled množicah se popisov iz naše pokrajine gleda smotra »Društva stanovanjskih najemnikov Slovenije s sedežem v Ljubljani«, obveščamo vse najemnike, da ima to društvo namen, pobijati draginjo v hišno-najemniških vprašanjih in odpravo draginje sploh. Članom daje društvo brezplačno vse informacije glede razmerja najemnikov napram hišnim lastnikom. Društvo se je osnovalo na podlagi od pokrajinske vlade potrjenih pravil za celo Slovenijo ter se vsled tega lahko v vsakem kraju osnujejo podružnice. Smernica društva je strogo ekonomična — nepolitična. Najemniki cele Slovenije, zavedajte se sedanje težkega gospodarskega položaja in pristopajte v obilnem številu k prepotrebnim organizacijam »Društva stanovanjskih najemnikov« ter snujete vsepovsodi podružnice! Na zahtevo pošljemo vsakemu pripravljalnemu odboru pravila. — Odbor »Društva stanovanjskih najemnikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani«; društveni lokal: Sv. Petra cesta 12.

Invalid zadel glavni dobitek. Glavni dobitek stavbene loterije v Libercu v vrednosti 200.000 Kč je zadel neki ubog invalid.

Napad na tiskarno »Atheneum« v Budimpešti. Iz Budimpešte poročajo, da je tam ponoči 25. okt. četa oboroženih mladih ljudi napadla največjo pestansko tiskarno »Atheneum«, prekinila telefonske zveze in z bombami uničila štiri velike rotacijske stroje in en stavni stroj. Nato so napadli upravo »Az Est« in napravili za več milijonov škode. Ko je došla policija, ni bilo o storilcih več nobene sledi.

S kamenjem na vlak. Te dni je nekdo pod Klisom metal na sinjski vlak kamenje. En kamen je zadel v glavo sprevodnika Tomiča s tako silo, da se je onesvestil in padel z vlaka. Ko so sprevodnika pogrešili, so ustavili vlak in ga šli iskat. Našli so ga onesvečenega n ga odpeljali v bolnišnico.

Vlom v Dol. Lukovcu. V hišo Jožefa Kukovičič je bilo v noči od 21. na 22. t. m. vlomljeno in pekradene obleke in drugih stvari za 11.730 K.

Ljubljanski dogodki.

V deželni bolnici je umrl Franc Jamnik, ki se je v nedeljo ponoči pri gašenju tovarne v Goričanah smrtno ponesrečil. Pokojnik je bil vrl mladenič, Orel, zvest član naše organizacije, ki ga bo težko pogrešala. Zavedel se ves čas ni niti za hip. Naj počiva v miru!

Zveza tobačnih vpokojencev naznanja svojim članom in članicam, da se bo brala za rajne člane sv. maša z libero v cerkvi sv. Jakoba v četrtek 3. novembra ob 7. zjutraj. Dolžnost veže vsakega člana, da se sv. maše udeleži. — Odbor.

Zopet požar na južnem kolodvoru. Zadnje dni se požari kar vrste. Včeraj po-

poldne je začelo goretj na južnem kolodvoru. Vnel se je nenadoma tovorni voz, natovornjen z 10 sodi petroleja. Voz je stal na tiru pri železniškem prelazu na Martinovi cesti. Bilo je to na onem mestu, kjer so že lanske leto eksplodirali petrolejski sodi, pri čemer se je smrtno ponesrečil ognjegasec Levec in Albert Žargi. Goreči voz so dvignili s tira in ga zvalili v jarek pod Kolinsko tovarno. Resili so šest sodov, ostali pa so z vozom vred zgoreli. Od voza je ostalo samo železno ogrodje. Gasilno društvo je šlo takoj na mesto požara v dvema vozovoma. Gasilec, železničarjem in orožnikom se je posrečilo, da so ogenj omejili in odstranili pravočasno druge vozove. Pri gašenju se je ponesrečil gasilec Ferdinand Podlogar, ki je padel raz voz in dobil težke opekline na glavi. Odpeljali so ga z avtomobilom v bolnico. Skoda je velika. Kako je nastal požar, še ni znano.

Državni stanovanjski urad v Ljubljani bo zaradi čiščenja v dnevih 31. okt. do 2. nov. zaprt.

Povožen je bil od neke ženske, katere ime ni znano, g. Ivan Boltezar, ko je šel po Šolskem drevoredu. Nasproti mu je privozil enovprežen voz, pod katerega je g. Boltezar padel. Gospod Boltezar je bil pošokodan na prsih in na levi roki ter mora ležati.

Hud pes. Trgovec Stane B... ima zelo hudega psa, kateri je zgrabil za vrat in usmrtil psa g. Janka G... v Šiški.

Društvo nekvalificiranih uradnikov nameravajo, kakor smo izvedeli, ustanoviti v Ljubljani. Predsedstvo prevzame g. Adolf Ribnikar, tajništvo g. nadkomisar Karlučič-Gigoj, blagajništvo pa prevzame finančni strokovnjak računski svetnik (!) g. Ferenc — Franz Herg, sedaj Franjo Herag. S tem bo odpomagano občutnemu pomanjkanju take organizacije.

Plašč, 3000-kron vreden, ukraden je bil na glavnem kolodvoru zasebnici Varčanovi iz Dobrave pri Gorici.

Radi srušenja prostorov bo urad mesnega tržnega nadzorstva v ponedeljek, dne 31. oktobra za stranke zaprt.

Ljubljanski trg. V sled draginje je trgovanje manj živo in se opaža skrajno štedenje. Pomanjkanje masti in boljših vrst slanice je občutno. Mestna aprovizacija skuša nabaviti tako veliko zalogo masti, da bo zamogla v večjem obsegu kot dosedaj za celoten trg vzdrževati prodajo masti in vplivati na cene. Nakup masti je vsled zadrževanja v produktivnih krajih težaven. — Glede krompirja je mestna aprovizacija založena s prvovrstnim blagom. Od 23. oktobra nadalje se vrši razprodaja krompirja v barakah za šolo na Ledini, Kolnikova ulica. Vsaka stranka dobi brez potrdila poljubno množino izbranega krompirja. Stranke se naprošajo, da kotlik mogoče hitro pridejo po krompir, dokler je še ugodno vreme. Vrčice naj prinesejo stranke seboj. Množine po več tisoč kilogramov se oddajajo istočasno. — Glede moke so se izvršile že vse predpriprave, da v nekaj tednih prične mestna aprovizacija z redno oddajo prvovrstne moke pekom in tudi občinstvu, da še bo vsaj nekoliko vplivalo na znižanje močnih cen. — Glede mesne aprovizacije se občinstvo prosi, naj sodeluje pri vpostavitvi tega velepolrebnega zavoda in pomaga odstraniti vse ovire. Iz posameznih nedostatkov naj se ne dela takoj izpovedi težav in ne naseda agitaciji ljudi, ki jim ta ustanova ni po volji iz sebičnih vzrokov. Samopodsebi umevno je, da se ne morejo odstraniti preko noči vsi nedostaki, ki izvirajo iz dolgo dobo let trajajoče nesolidnosti v mlečni trgovini, temveč da bo treba nekaj mesecev pridnega dela, da upostavimo popoln red, ki bo v prid kmetu kot mestanu.

Naša društva.

Orel Krakovo — Trnovo. Tretji fantovski večer našega odseka se vrši v petek, dne 28. oktobra, točno ob pol 8. uri v društvenem lokalu. Na dnevnem redu je jako zanimivo predavanje. Pridite vsi točno! Ob tej priliki se tudi priglašajo novi člani.

Šentjakobska prosveta. V nedeljo, 30. t. m. ob šestih zvečer bo predaval prof. dr. Josip Debevec. Vabimo k obilni udeležbi. Vstop prost.

Osnutek službenega reda za železničarje.

(Dalje.)

Člen V. Napredovanje. § 31. Napredovanje je v časovnem poteku spojeno s postopnim in rednim potekom službenega reda (glej člen 23, čl. IV.) v navedenih odstavkih oziroma določil.

Napredovanje raznih strok uporabnih skupin (glej priloga II.). Napredovanje se vrši brez izjeme redno vsakega 1. januarja in 1. julija.

§ 32. Napredovanje različnih strok v uporabnih skupinah je razmerno:

1. Uporabna skupina I. se deli v 9 napredovalnih razredov in sicer s 3 letnim časovnim napredovanjem. V eksekutivno službo spadajo kurjači, zavirači, premikači (glej § 37, čl. V.) Po štiriletnem bivanju v prvem ali drugem plačilnem razredu ene ali druge stroke, se jih mora po dovršenem izpitu imenovati in napredovati v uporabno skupino IV. v tretji razred (to so poduradniki). Vse drugo osebje se po šestletnem

bivanju (neeksekutivna služba) v prvem in drugem plačilnem razredu ene ali druge stroke mora po dovršenem izpitu imenovati in napredovati v uporabno skupino III. v tretji plačilni razred, to so poradniki.

Po 24. koledarskih letih je dosežen zadnji, t. j. 9. plačilni razred, stoji v istem 6 let. S tem je dosežena 30 letna službena doba za vpokojitev (glej §§ 34, 41 čl. VI. in priloga II.).

2. Uporabna skupina II. (neeksekutivna služba) se deli v 9 napredovalnih razredov, in sicer s triletnim časovnim napredovanjem. V neeksekutivno službo spadajo strojevodji namestniki, kateri morajo biti rokodelci z učnim spričevalom kot kličavničar. (Gl. § 37, čl. V.) Po štiriletnem bivanju v prvem in drugem plačilnem razredu se jih mora po dovršenem izpitu imenovati in napredovati v uporabno skupino v tretji plačilni razred (to so strojevodji, uradniki stat. III.).

Vse drugo osebje se po 6 letnem bivanju v prvem in drugem plačilnem razredu ene ali druge stroke mora imenovati po dovršenem izpitu za skupinovodje, po 8 letnem bivanju v plačilnem razredu 3. za delovodje, po triletnem bivanju v plačilnem razredu 4 se ga napreduje v uporabno skupino VI. v peti plačilni razred (to so uradniki statusa III.).

Po 24 koledarskih letih je dosežen zadnji, t. j. 9. plačilni razred, biva v istem 6 let. S tem je dosežena 30 letna službena koledarska doba za vpokojitev (glej §§ 34 in 44, čl. VI in priloga II.).

3. Uporabna skupina III. se deli v 7 napredovalnih razredov od 3 do 9 in sicer s triletnim časovnim napredovanjem.

Vse osebje se po 6 letnem bivanju v tretjem in četrtem plačilnem razredu ene ali druge stroke mora po dovršenem izpitu napredovati v uporabno skupino VI. in peti plačilni razred (to so uradniki statusa III.).

V slučaju, da niso napravili nadaljnjih izpitov, napredujejo v tej skupini dalje. Po 24 koledarskih letih je dosežen zadnji, t. j. 9. plačilni razred, biva v istem 6 let. S tem je dosežena 30 letna koledarska službena doba za vpokojitev ter postanejo poduradniki (glej §§ 34, 41 čl. VI. in priloga II.).

4. Uporabna skupina IV. (eksekutivna služba) se deli v 7 napredovalnih razredov od 3 do 9 in sicer s dvehletnim časovnim napredovanjem.

Vse osebje se po letnem bivanju v tretjem in četrtem plačilnem razredu ene ali druge stroke mora po dovršenem izpitu imenovati in uaprediti v uporabno skupino v peti plačilni razred (to so uradniki statusa III.).

V slučaju, da niso napravili nadaljnjih izpitov, napredujejo v tej skupini dalje. Po 18 koledarskih letih je dosežen zadnji, t. j. 9. plačilni razred, biva v istem 6 let. S tem je dosežena 30 letna koledarska službena doba, vračunano 30 letno službovanje eksekutivne službe za vpokojitev ter postanejo poduradniki (glej §§ 34, 44 in čl. VI. in priloga II.).

5. Uporabna skupina V. (eksekutivna služba) se deli v 7 napredovalnih razredov od 3. do 13 in sicer z dvehletnim časovnim napredovanjem. Vse osebje, katero je dospelo v to uporabno skupino je po 24 koledarskih letih doseglo zadnji, t. j. 13. plačilni razred, biva v istem 6 let, to je dosežena 30 letna koledarska službena doba za vpokojitev (to so uradniki statusa III.) (glej § 34 in priloga II.).

6. Uporabna skupina VI. (neeksekutivna služba) se deli v 6 napredovalnih razredov od 4 do 10 in sicer s triletnim časovnim napredovanjem. Vse osebje, katero je dospelo v to uporabno skupino je po 24 koledarskih letih doseglo zadnji, t. j. 10. plačilni razred, biva v istem 6 let, to je dosežena 30 letna koledarska službena doba za vpokojitev (to so uradniki statusa III.). (Glej § 34 in priloga II.).

7. Uporabna skupina VII. se deli v 9 napredovalnih razredov in sicer od 10 do 18 s triletnim časovnim napredovanjem. Vsi nahajajoči se v tej uporabni skupini dosežejo v 24 koledarskih letih zadnji, t. j. 18. plačilni razred, bivajo v istem 6 let, t. j. dosežena 30 letna koledarska službena doba za vpokojitev (to so uradniki statusa III.). (glej § 34 in priloga II.).

8. Uporabna skupina VIII. se deli v 9 napredovalnih razredov in sicer od 10 do 18 s triletnim časovnim napredovanjem. Vsi nahajajoči se v tej uporabni skupini dosežejo v 24 koledarskih letih zadnji, t. j. 18. plačilni razred, bivajo v istem 6 let, t. j. dosežena 30 letna koledarska službena doba za vpokojitev (to so uradniki statusa I.) (glej § 34 in priloga II.).

(Dalje.)

Šrite „NOVI ČAS“

ZAKONODAJNI ODSEK.

Belgrad, 27. okt. Danes popoldne je imela tretja sekcija zakonodajnega odbora sejo, na kateri se je nadaljeval pretres uredb o naseljevanju in izseljevanju. Razpravljali so o vprašanju prevoznih sredstev, o načinu prevoza izseljencev, o ureditvi izseljenjskih fondov, o načinu dovo-ljevanja in odzemanja koncesije za prevoz in končno o kazenskih odredbah proti zlorabam s strani prevoznih družb in agencij. Ta uredba se bo končno redigirala in še jutri predložila plenumu zakonodajnega odbora. Na prihodnji seji, ki se bo sklicala pismeno, se bodo pretresale nedovršene uredbe o invalidih in dobrovoljcih ter o zavarovanju delavcev.

Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar. Izdaja konzorcij »Novega Časa«. Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Tovarna

JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4

Podružnica: Se enburgova ul. 4.

Podružnica: Maribor Novo mesto Kečevje

Gospodska ul. 38. Glavni trg. št. 38.

Barva vsakovrstno blaga

Kemično čisti oblačila

Svetnilna obrt in srajce

Šivnice in srajce

Vplačana delniška glavn. K 30.000.000.

SLOVENSKA BANKA

Telefon št. 567. Ček. račun 12.205.

Obreštuje najugodnejše vloge na knjižnice in v tekočem računu.

LJUBLJANA, KREKOV TRG 10, nasproti „MESTNEMU DOMU“.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.